

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
ע ר ו כ י ם ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י ן
ס נ ת ה א ח ת ע ס ר ה

ש ח (ת ט י"ב)

ט"ז ס"ו - ל'

ה ע ר ה : ל ס כ ה מ ח ל ק ו ת ק ר ה ו ע ד ת ה ע י י ן ג ל י ו ן ק ר ה ח ט"ו.

א. ט"ו לא חמור אחד מהם נסאתי.

במדבר רבה י"ח: מה טהיה דרכי ליטול (=מה שבדין היה עלי ליטול), לא נטלתי מהם. בנוחג טבעולם אדם שהוא עושה בהקדש, נוטל שכרו מן ההקדש, ואני בטעה שהייתי יורד ממדין למצרים, בדין היה לי ליטול חמור מהם שבטביל צרכיהם ירדתי - ולא נטלתי.

רס"ג ד"ה לא חמור אחד עד ות"א.

רסב"ם " לא חמור אחד

מה ראה רס"י להביא דברי המדרש האלה ("כטהלכתי ממדין למצרים..."). ולמה לא הסתפק בפרוש המלים כמסעמס?

(והטוה העמק דבר: לפי הפסג מנהג היה שהמסחר על הצבור ינסא על סוס, כלחון המקרא (קחלה י' ז') "ראיתי עבדים על סוסים וסרים הולכים כעבדים על הארץ", אלמא ראוי להיות להיפך, שהסרים רוכבים על סוסים; אך המטרה את אדוניו בדרך נותנים לו חמור. ואני - לא לבד שלא לקחתי מהם סוס לרכב, אלא אמילו חמור לא לקחתי לרכב עלי.)

ב. כ"ב האיך אחד יחסא ועל כל הערה הקצוף

בעל עקרת יצחק מקשה:

מה החמיתה הזו? הלא בעגל לא חטאו כלם ונאמר: "הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם" (טמות ל"ב), וכן בטסים היה חרון אף ה' בישראל בכלל (במדבר כ"ה), ובעכנ נאמר (יהושע כ"ב כ') "הלא עכנ בן זרח מעל מעל בחרם ועל כל עדת ישראל היה עזף והוא איס אחד לא גוע בעונו". כי נאמר בו: (יהושע ז' י"א) "חטא ישראל וגם עברו את בריהי" - ועל כלם היה הקצף. וכבר חוייב זה מקטר הכללות, היותו על יחס כללות האדם עם חלקיו, כי החולה באחד מאבריו, יאמרו על כולו, טהוא חולה.

נא לחפוב

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
ע ר ו כ י ם ב י ד י נ ח מ ה ל י ב ו ב י ן
ס נ ת ה א ח ת ע ס ר ה

ח ק ח (ת ט י"ב)

כ' א' - י"א

ה ע ר ה : ל ט א ל ה ג ד ו ל ה : מ ה ה י ה ח ט א ו ט ל מ ט ה ר ב נ ו ? ע י י ן ג ל י ו ן ח ק ח ח ט"ו ט כ ו ה ו ב א ו ב מ ה ד ע ו ח ב ט ח ר ו נ ה .

א. שאלה כללית

דברים רבה ב' ב': זהו שאמר הכתוב (ההלים ל"ט) "בתוכחות על עון" יפרא איס וחמס כעס חמודו, אך הבל כל אדם". מהו "בתוכחות על עון"? על ידי עון אחד טהיה ביד מטה טהוכיח את בניך וא"ל: "טמעו נא חמורים", יסרת אותו והזכחת אותו. מהו "וחמס כעס חמודו"? כל חמדה טהיה מחאווה מטה ליכנס לארץ, המסות אותו כעס זה, טנכנס במלס ומקייבן. ואין "חמודו" אלא ארץ ישראל טנ' (ירמיהו ג') "ואחך לך ארץ חמדה", ואס כך הגיע למטה הצדיק - על אחת כמה וכמה טאר כל הבריות... "אך הבל כל אדם".

1. מה היה חטאו של מטה לפי דעת המדרש?

2. מי ממפרטינו (ע' גליון חקת חט"ן) הולך בעקבות חמדות הזה?

3. ומקטים על דברי מדרש זה: והאל בדברים ט' ז' אמרו: "ממרים הייתם עם ה' מיום דעהי אחכס" - ולמה לא נחטב לו לחטא?

ענה לקוסיחה?

ב. שאלות ודיוקים ברט"י:

(1) ג' ד"ה ולו גוענו

מה קטה לו?

וע' רס"י בראסיה נ' ט' ס"ו ד"ה לו יסטמנו.

מקשה בעל דברי דוד:

ולמה נקט רס"י "ממונם של ישראל, דמטפע אמילו באינו בעל חיים, ומנליה זה? דילמא דוקא

(2x) ח' " ואח בעירם

1. הסבר את שאלתו
 2. האם זוהי אותה שאלה שמקשה הרמב"ן כ"א ד"ה הבדלו מתוך העדה?
 3. התוכל ליטב קושיית בעל העקזה בדרך הפסט?
 4. האפשר להקשות אותה קושייה גם על אברהם בבקטו רחמים על סדום?
- א.ג. כ"ה לעשות את כל המעשים האלה
ראב"ע ד"ה לעשות

1. היכן מציינו בתורה שהיתה העבודה בכבודת והחליפם משה בלויים?
2. לדברי הראב"ע "ויט בכאן שאלה" רבו הפרושים והרי מקצתם:
 - מקור חיים: הטענה היא: אם כל זה היה העבור מעשה העגל, אם כן - אהרן טענה העגל האין לא הוסר מכהונתו, ואם כן - נראה שטענה נשא פנים לאהרן?
 - ויט אומרים: החשובה היא, מה שכתוב בפרשת וילך (ל"א ז') "ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו... חזק ואמץ, כי אתה תבוא את האם הזה אל הארץ". מהי החשובה?
 - ויט אומרים: החשובה היא, מה שכתוב בפרשת וילך (ל"א ט"ז) "וקם העם הזה וזנה אחרי אלוהי נכר הארץ" מהי החשובה?

ד. כ"ח כי לא מלבי
הכתב והקבלה: ... לא היה בכל מה שעשיתי רק קיום שליחותו ולא נתערב בו גם הרגשת הנאה מצד לבי, אף שמטבע האדם להרגיש שמחה בלבן אם אחז מבית אביו יהודים במעלות; לא כן הייתי בהתרום אחי לכהונה גדולה ובחתינסאות שבט אבי להיות משרתי ה' במקדש, עבד גאמן הייתי לקיים בהם שליחותי למנותם, ולא נשתתף בקיום שליחותי גם הרגש שמחת לכבי מסבת היותם קרובי, כי השתתפות כזאת תחליש השליחות, ואין קיום השליחות בשלמות, ודמה למי שמשתתף עם סמים ודבר אחר יחד.

במה שונה בעל הכתב והקבלה מן המירוש הרגיל של הפסוק ומה המריצו לפרשו כך?

השאלות המסומנות X קשות והמסומנות AA קשות ביותר. ענה כפי בחירתך.

על בעל חיי חס הקבה"ו מסום צער כעלי חיים שהיא דאורייתא כדאיחא גבא מציעא ל"ב: "מדברי שניהם נלמד: "צער בעלי חיים מדאורייתא" ואין הלוק בין בהמת ישראל לבהמה עכום, כדאיחא (בבא מציעא ט"ז) "בהמת עובד כוכבים מטטל בה (לענין מריקת בהמה רובצת תחת משאה) כבהמת ישראל" מסום צער בעלי חיים, ישב דברי רס"י והסר מהם תלונת בעל דברי דוד!

- א.ג. ח' ודברתם אל הסלע לעיניהם.
רמב"ן סמוך לסוף דבריו ל"א א' החל מן "ועל דעתי טעם ודברתם אל הסלע" (והפסוקים המובאים הם מימניהו כ"ג ומירמיהו כ"ח)
1. מהי הקשיים בפסוקנו שמתרצם הרמב"ן בדבריו?
 2. שים לב: שלא תשובות טוננת נחתות בדברי הרמב"ן.
 - (1) "ועל דעתי" (2) "או טעם לעיניהם בכאן" (3) "ויחלן שהוא כמסורט". הסבר כל אחת מסלס תשובותיו!

ד. ח' והוצאת להם מים מן הסלע והסקיית את העדה ואת בעירם

1. מקשים: למה לו להוסיף המלים האחרונות ודי לו לומר: "והוצאת להם מים מן הסלע"?
 - נסה ליטב קושייתם.
2. מקשים: ולמה לא קיים משה המצווה עליו ולא הסקה את העם, שנ' "ותסת העדה"?
 - יטב הקושייה!

שאלות וגם תשובות נא לשלוח לנחמה ליכוביץ, קריית משה ירוסלים